

פחות מזה אינו יוצא ידי חובת סעודת שבת, וכדלהלן אות י"ב.

ולמסובים היוצאים ידי חובתן מהלחם משנה של הבוצע, אם אין לו די כדי ליתן¹⁸ לכל אחד שיעור כזית מהלחם משנה, די¹⁹ שיתן להם מעט, וישלימו לעצמן אכילת כזית מלחמים אחרים.

יש בידו רק לחם אחד שלם, או פרוסות, ואם הניע לידו לח"מ תוך כדי סעודתו או לאחריה

ג. שם: שתי ככרות שלמות. ובמשנ"ב (סק"ב) אם אין לו פת שלמה, אינו מעכב, ויכול לקדש אפילו על כזית פח. ואם אין ברשותו אלא פרוסות, יקח עכ"פ²⁰ שניים מהם בידו, ש'לחם משנה' הוא אלא שאינו דרך כבוד. ואם²¹ בידו שלם ומחצה יקח שניהם בידו. אך אם רק לחם אחד שלם בידו אל²² יחתכנו לשניים כדי שיהיה

בידו 'לחם משנה', אלא יכרך ויבצע על אחד שלם.

ואם בשעה שהתחיל הסעודה ובירך המוציא לא היה בידו לחם משנה מהודרים ושלמים כדין, ואחר כך קודם שטעם שם לב לכך, או תוך כדי סעודתו בא לידו לחם משנה שלמים, יש²³ לדון לחייבו ליקח עתה לחם משנה בידו, ולבצוע ולהמשיך סעודתו עליהם, הגם שאין מברך שוב 'המוציא', ויש²⁴ אומרים שאם לאחר שכבר גמר סעודתו ובירך ברכת המזון הגיע לידו 'לחם משנה', יש לו ליטול ידיו שוב ולבצוע עליהם, כדי לקיים מצוה זו שלכמה מן הפוסקים חיובה מן התורה.

סדר בציעת הפת

ד. שם: שאוחז שתיהן בידו ובוצע התחתונה. רמ"א: ודווקא בלילי שבת אבל ביום השבת או בלילי יו"ט בוצע על העליונה. והטעם הוא על

שם ליכא ראייה), שו"ת דברי יציב חאו"ח סי' קכ"ו. 18. וע' להלן אות ו' האם לעכובא הוא שיטעמו עכ"פ מהלחם משנה. 19. שש"כ פניה הערה ט"ו בשם הגרש"ז אויערבאך זצ"ל. וגם לבוצע עצמו אין מעכב שיאכל כזית דווקא מהבציעה, כמ"ש בהגש"פ מבית לוי (בריסק) עמ' קצ"ד. ובשו"ת שבט הקהתי ח"ב סי' קט"ו שלכן רשאי להקל לטעום מעט מוצעיר מהלח"מ ולהשלים מלחם אחר, וכגון אם זקוק ללחם בריאות מיוחד (שאינם שלימים) והלחם משנה עשוי מקמח שאינו בריא לו. 20. שו"ת משיב דבר סי' כ"א, ערוה"ש סעי' ה', ובשו"ת עטרת משה חאו"ח סי' ס"ח דמשי"ה לא הדגיש המחבר שלימות אלא הוסיפה הרמ"א, כי שני דינים הם, לחם משנה, ולבצוע על השלם, אלא שלכתחילה צריכים שניים שלימות מפני חשיבות מצות לחם משנה, וע"ע שו"ת דבר יהושע ח"א סי' י"ח ולעיל הערה 3. 21. ע' תשובות הגאונים (שערי תשובה סי' רפ"ז), שו"ת שבסו"ס מנחת יעקב סי' י"ב, שו"ת חת"ס או"ח סי' מ"ו, עפ"י הגמ' (ברכות ג:) משמורה ופלגא נמי משמורות קרי ליה. וע"ע בזה בשו"ת באר משה ח"ה סי' פ"ב וח"ו סי' ע"ה, שו"ת להורות נתן ח"א סי' י"ד. 22. שו"ת עטרת משה שם, שו"ת מנחת יצחק ח"י סי' כ"ד. ובשם הנצי"ב זצ"ל שאם עדיין לא הובאה לפניו, נכון שאחר יבצענה לשניים ויביאנה כך לפניו. ובס' מעורר ישנים אות קי"א כתב שבכל ענין נכון לחתוך השלמה לשניים, כי 'שלם' הוא ענין עדיפות וקדימה ו'לחם משנה' מצוה גמורה היא. 23. עיין בזה בשו"ת להורות נתן ח"ו סי' ט' וח"י סי' ל"ב, שש"כ פנ"ב הערה ע"ה, שו"ת נתיבות אדם ח"ב סי' ז'. וקוטב הדברים אם חובת לחם משנה הוא מפני כבוד הברכה או דין בסעודה, ונפק"מ נמי לאידך גיסא, אם שכח לברך 'המוציא' ונזכר תוך כדי סעודתו, או שהפסיק בין הברכה לטעימה ודינו לברך שוב, אם יקח שוב לח"מ כשמברך המוציא (וע' לעיל סי' רע"א אות י"ד לענין פורס מפה ומקדש). אך אם הוא עדיין באותה סעודה שכבר בצע על לח"מ בברכה כדין, אך עשה הפסק של היסח הדעת (כגון שינת קבע) באופן שצריך שוב לברך 'המוציא', לדברי הכל אינו זקוק שוב ללח"מ כיון שכבר בצע באותה סעודה על לח"מ בברכה כדין (ע' שעה"צ סי' קע"ח סק"ד בשם הלבוש דאפילו היסח הדעת המחייבת ברכה אינה חולקת סעודה לשניים). 24. שו"ת עטרת משה שם, אך יזהר